

REVISIONSRAPPORT

Kommunens skogsförvaltning
- en uppföljning av tidigare granskning

Ansvarig: Ulf Rubensson

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING.....	3
2	INLEDNING/BAKGRUND	3
3	SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING	4
4	REVISIONSKRITERIER	4
5	METOD	4
6	ANSVARIG NÄMND/STYRELSE	4
7	BEGREPPSFÖRKLARINGAR	5
8	RESULTAT AV GRANSKNINGEN.....	5
8.1	LEDNING & STYRNING	6
8.2	ANSVARSFÖRDELNING & SAMVERKAN	6
8.3	MÅL	8
8.4	PLANER.....	11
8.5	EKONOMI	12
9	KVALITETSSÄKRING.....	14
10	ANSVARIGA FÖR GRANSKNINGENS GENOMFÖRANDE.....	14

1 SAMMANFATTNING

Sammanfattningsvis har åtgärder vidtagits i allt väsentligt.

Men det finns några nya iakttagelser där vi rekommenderar att åtgärder vidtas.

- Kommunstyrelsen har, enligt tidigare rekommendation, tagit ställning för att uttaget inte ska överstiga tillväxten (*långsiktigt hållbart skogsbruk*).
- En omorganisation har gjorts som innebär att färre aktörer har ansvar för förvaltningen av den stadsnära skogen. Ansvarsfördelningen för den stadsnära skogen har därigenom blivit tydligare.
- Skogen omfattas av många mål som berör flera nämnder. Det gör det viktigt med en väl fungerande samverkan. Med tanke på omorganisationen och på risken för målkonflikter anser vi att det finns anledning att se över hur denna samverkan ska ske så att alla berörda förvaltningar involveras i planeringsprocessen.
- Mål för skogsförvaltningen har setts över i och med antagandet av Plan för naturvård och park (2013), som kompletterar Program för stadsnära skogar (1999).
 - Det är dock inte tillfredsställande att den komplettering av Planen för naturvård och park som skulle göras med ett "Program för stadsnära skog" ännu inte kommit till stånd. Det behövs ett klargörande om vem som ansvarar för framtagandet och när det kommer att vara klart.
- Den ekonomiska redovisningen har förbättrats och är tydlig samt har en sådan detaljningsnivå att den kan ge ett bra underlag för den operativa interna kontrollen.
- I föregående granskning noterades en viss bristande intern kontroll. Denna bedöms nu i vara åtgärdad genom den förbättrade redovisningen samt de certifieringar som kommunen nu har.
 - Vi anser dock att de rapporter som certifieringskontrollanterna lämnar bör diarieföras.

2 INLEDNING/BAKGRUND

Östersunds kommun har ett stort skogsinnehav. Kommunens revisorer noterade i sin granskning av skogsförvaltningen 2012, brister i bl.a. ledning, styrning och uppföljning.

I granskningen framkom att kommunen till stor del hade dokumenterade riktlinjer och mål med sitt skogsinnehav men att det fanns anledning att tydliggöra delar av målen samt att uppföljningen av dessa behövde förbättras.

I den granskningsrapport som överlämnades framkom ett antal synpunkter. Dessa redovisas under avsnittet "8 Resultat av granskningen" där de kommenteras och bedömningar lämnas.

Kommunens revisorer har, mot bakgrund av vad som framkom vid den tidigare granskningen, bedömt det angeläget att genomföra en uppföljande granskning.

3 SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING

Syfte och revisionsfrågor

Det övergripande kontrollmålet är att svara på:

- om de brister som framkom i tidigare granskning har åtgärdats på ett tillfredsställande sätt.
- om skogsförvaltningen uppfyller den inriktning och de mål som kommunen har.
- om den interna kontrollen över skogsförvaltningen är tillräcklig.

Avgränsning

Granskningen är avgränsad till uppföljning av den tidigare gjorda granskningen. Liksom i tidigare gjord granskning ingår inte jakt och arrendefrågor i granskningen.

4 REVISIONSKRITERIER

Följande utgör den norm/ kriterier som granskningens resultat värderas mot:

- Kommunallagen (2017:725)
- Skogsvårdslagen (1979:429)
- Kommunfullmäktiges mål
- Interna styrdokument

5 METOD

Granskningen har utförts genom skriftliga frågor, dokumentstudier och intervjuer. Substansgranskning har utförts för att i erforderlig omfattning verifiera gjorda utsagor samt att beskrivna rutiner fungerar på avsett sätt. Intervjuer har skett med chefen för Mark och exploatering, skogsförvaltare, stadsträdgårdsmästare, chef kultur- och fritidsenheten.

6 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE

Berörda ansvariga nämnder är:

Kommunstyrelsen

Ansvarar bl. a för att leda och samordna förvaltning av kommunens produktionsskog.

Kultur och fritidsnämnden

Ansvarar bl. a för idrotts-, fritids- och kulturanläggningar samt planering av och yttrande över utredningar mm som rör nämndens verksamhetsområde. Har också i uppgift att främja arbetet med kommunens friluftsliv.

Kultur- och fritidsnämnden har funktionen som beställarnämnd gentemot tekniska nämnden utifrån nämndens ansvarsområden.

Tekniska nämnden

Har det övergripande ansvaret för planering och utveckling av den stadsnära skogen och naturvårdsskötsel.

Nämnden ska samråda när dess verksamhet och ärenden berör styrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Miljö och samhällsnämnden

Miljö- och samhällsnämnden ansvarar för naturvårdsplanering, tillsyn, prövning och övervakning av naturvård. Beslutar om upprättande och antagande, ändring eller upphävande av detaljplaner och områdesbestämmelser samt att lämna planbesked enligt plan- och bygglagen.

7 BEGREPPSFÖRKLARINGAR

KF = Kommunfullmäktige

KS = Kommunstyrelsen

TN = Tekniska nämnden

KFN = Kultur och fritidsnämnden

MSN = Miljö och
samhällsnämnden

KLF =

Kommunledningsförvaltningen

TF = Teknisk förvaltning

KFF = Kultur och
fritidsförvaltningen

SB =

Samhällsbyggnadsförvaltningen

MEX = KLFs enhet för Mark och
exploatering

AME = Arbetsmarknadsenheten

Texten innehåller en mängd förkortningar.

Förklaringarna upprepas frekvent i texten för att underlätta läsning.

8 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

Bedömning i föregående granskning

Det fanns förbättringspotential både avseende ändamålsenligheten och den interna kontrollen beträffande brukandet av skogsmarken.

Den interna kontrollen utövas i huvudsak genom de externa granskningar som görs inom ramen för det certifierade skogsbruk som kommunen nu har: FSC, PEFC, ISO14001/EMAS.

- FSC (Forest Stewardship Council) främjar en ekologiskt, socialt och ekonomiskt ansvarsfull hantering av världens skogar.
- PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes) har som mål att främja uthålligt skogsbruk med balans mellan de tre aspekterna; skogsproduktion, miljövärd och sociala intressen.
- ISO 14001 är en standard som beskriver de krav som ställs på en certifierad verksamhets miljöarbete. Exempelvis krävs strukturerad återkoppling av miljöprestanda genom mål och handlingsprogram och återkommande intern- och extern granskning med ständig förbättring som utgångspunkt. Standarden revideras regelbundet.
- EMAS (Eco Management and Audit Scheme) är en frivillig EU-förordning/ miljöledningstandard som beskriver de krav som ställs på en EMAS-registrerad verksamhet. EMAS ställer samtliga krav som ISO 14001 ställer, samt ytterligare krav på t.ex. upprättande av regelbundna miljöredovisningar. Registrering sker av godkänd kontrollant hos miljöstyrningsrådet. Förordningen revideras regelbundet.

Genomförda revisioner dokumenteras (delvis via e-post) men, på fråga om certifieringsrapporterna diarieförs, framkom att dessa betraktas som arbetsmaterial och har därför inte diarieförts. Bl.a. uppgavs som skäl att det inte funnits någon efterfrågan.

Skogsförvaltaren uppgav att det görs genomgång av revisionsrapporterna med chefen för mark och exploatering. Det är också på gång att använda Stratsys för uppföljning, vilket uppges komma att öka kontrollen över att revisionspåpekanden i certifieringarna följs upp.

Chefen för enheten för Mark och exploatering (MEX) och Skogsförvaltaren upplevde inte att det har varit några problem med att åtgärda de avvikelser som funnits i certifieringsrapporterna.

Ändamålet gällande stadsnära skog är att den ska förvaltas för att tillgodose medborgarnas intressen utifrån flera perspektiv. Naturvård och sociala värden jämföras och skogarna ska erbjuda en mångfald av miljöer, upplevelser och aktiviteter. I de stadsnära skogarna är medborgarnas nyttjande av skogen av central betydelse, inte det ekonomiska utfallet.

Bedömning:

Certifieringsrapporterna utgör enligt vår bedömning ett väsentligt inslag i den interna kontrollen. Om insynen i dessa begränsas minskar också värdet av dessa som en del i den interna kontrollen.

Vi rekommenderar att revisionsrapporterna diarieförs eftersom de utgör en allmän handling. Då innehållet kan antas innehålla upplysningar som kan leda till att kommunen på något sätt kan behöva agera, anser vi att de bör betraktas och behandlas som ärenden som ska handläggas.

8.1 LEDNING & STYRNING

Iakttagelse i föregående granskning

Kommunstyrelsen kunde förbättra ledning, styrning och uppföljning av den verksamhet som bedrevs.

Detta betraktar vi som en mer generell bedömning: som omfattar de flesta av de bedömningar som gjordes i föregående granskning. Följs upp under respektive iakttagelse nedan.

8.2 ANSVARFÖRDELNING & SAMVERKAN

Bedömning i föregående granskning

Det ansågs vara viktigt att det tydliggjordes hur en effektiv samverkan skulle bedrivas beträffande skötseln av den stadsnära skogen, där både Miljö- och samhällsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden hade ett ansvar.

Ansvarsfördelning

Kommunstyrelsen (KS) äger all skog och har ansvar för förvaltning av kommunens produktionskog. Detta sköts av kommunledningsförvaltningens enhet för Mark och exploatering (MEX) och skogsförvaltaren (som är anställd inom MEX).

Då föregående granskning gjordes hade Miljö och samhällsnämnden (MSN) och Kultur och fritidsnämnden (KFN) ett ansvar för skötseln av den stadsnära skogen. MSN hade ett övergripande ansvar för den stadsnära skogen i kommunen, oavsett vem som rent praktiskt skötte den.

Beställning av skötsel utgick från Samhällsbyggnadsförvaltningen (SB), detta har flyttats till Teknisk förvaltning (TF).

I KS internkontrollplan för 2019 framgår att det fanns en risk att skötseln av stadsnära skogar inte kunde skötas på mest effektiva sätt. Där fanns även en kommentar om att det var internägandet som ”ställde till det” och som skulle kunna redas ut på ett bättre sätt, samt att revisorerna tidigare haft synpunkter på detta. Detta kan ses som en del av bakgrunden till den organisationsförändring som skedde 1 januari 2020 i anslutning till att berörda nämndernas reglementen reviderats.

Förändringen innebär, enligt de intervjuade, sammantaget att:

- det övergripande ansvaret för den stadsnära skogen övergick till Tekniska nämnden.
- Tekniska nämnden (TN) har nu ansvaret att förvalta, planera för och utveckla den stadsnära skogen. Uppdraget utförs utifrån bl.a. översiktsplanen 2040, Program för naturvård och park och övriga gemensamma styrdokument.
- Mark och Exploaterings (MEX) ansvar för att utföra arbetsuppgifter med de manuella arbetslagen (med upp till 30 platser) har flyttats till Tekniska förvaltningen (TF). I och med detta har 3 arbetsledare flyttats till TF.
- MEX kommer fortsatt att ha ansvaret för produktionsskogen
- Skogsförvaltaren, som även i fortsättningen kommer att finnas hos MEX, övergick till att bli beställare av arbeten hos TF, men kommer även fortsättningsvis att svara för planering och rådgivning.
- MSNs ansvar för skogsförvaltningen består främst i ett tillsynsansvar, främst ur miljöaspekt.

Som även nämnts tidigare ska skogen förvaltas för att tillgodose medborgarnas intressen utifrån flera perspektiv. Naturvård och sociala värden jämföras och skogarna ska erbjuda en mångfald av miljöer, upplevelser och aktiviteter.

Samverkan

Tekniska nämnden (TN) har nu ansvar för planering, underhåll och skötsel av den stadsnära skogen och att den förvaltas för att tillgodose medborgarnas intressen utifrån flera perspektiv, erbjuder en mångfald av miljöer, upplevelser och aktiviteter. Mål för detta finns bl a i ”Plan för Naturvård och park” (Kommunfullmäktige 2013 §13), vilket även övriga förvaltningar har att beakta. (Styrdokument som gäller hela kommunen)

Enligt TF detaljplaneras varje objekt tillsammans med berörda förvaltningar och arbetet följs upp genom besök på plats.

MEX uppger att då det är ett biologiskt material man arbetar med går det inte alltid att förutse vad som händer när man sätter in åtgärder, vilket kräver att arbetet följs kontinuerligt.

Långsiktigt arbetar man med fokusområden som bestäms i flerårsplaner och där möten planeras in under året.

Enligt uppgift, har det sedan 2015 skett en årlig planering gällande den stadsnära skogen i samarbete mellan MEX och Park (Låg tidigare hos Samhällsbyggnadsförvaltningen (SB) men finns nu hos TF). Detta anser MEX har varit tillräckligt sett utifrån den prioritering man anser sig ha kunnat göra avseende resurser för den stadsnära skogen.

TF anser att dialog, samverkan samt planering mellan skogsförvaltaren på MEX och TF fungerar bra. Ett antal gemensamma projekt har genomförts sedan 2015 gällande skötseln av den stadsnära skogen men också utveckling såsom grillplatser, vindskydd mm.

Kultur och fritidsnämndens (KFN) uppdrag är att tillhandahålla medborgarna fritidsaktiviteter och där är skogen en resurs. Det innebär att KFN har ansvar för de anläggningar de anordnar i den stadsnära skogen, såsom skidspår, vindskydd, skyltning mm. Det innebär att KFN inte längre har ansvar för utförandet av skogsförvaltningen. De är beställare av tjänster från TN i den mån det har bäring på skog och åtgärder som är nödvändiga för att KFN ska kunna leva upp till sitt uppdrag. Exempel på sådant kan vara att få bort ett omkullblåst träd över en vandringsled, behov av gallring etc.

KFN har många små och spridda områden med skog vari de har ansvarar för fritidsaktiviteter mm, men också naturreservat som i praktiken sköts av Länsstyrelsen (*Statliga naturreservat ligger under Länsstyrelsens förvaltning*). Tre av områdena är genomkorsade av anläggningar och där delar ingår i statliga naturreservat. Deras samverkan med skogsförvaltaren har tidigare skett utan medverkan av TF.

Bedömning:

Det har blivit färre aktörer som har ansvar för förvaltningen av den stadnära skogen och därmed tydligare vem som ansvarar för vad. Styrningen och ledningen har därigenom givits bättre förutsättningar.

Mål som har beröring med skogsinnehavet finns hos flera nämnder, då skogen har många funktioner förutom skogsproduktion. Detta gör att det kan uppstå målkonflikter och det är därför viktigt att det finns samverkansformer för att hantera detta.

Utifrån de beskrivningar vi fått bedömer vi att den samverkan som skett kring förvaltningen av den stadsnära skogen i huvudsak förefaller ha varit tillfredsställande. Med tanke på omorganisationen och risken för målkonflikter anser vi att det finns anledning att se över hur denna samverkan ska ske så att alla berörda förvaltningar involveras i planeringsprocessen.

8.3 MÅL

Bedömning i föregående granskning

Målen behövde ses över, förtydligas och uppdateras.

Enligt de uppgifter vi fått så gäller primärt följande måldokument:

- 1) Kommunstyrelsens beslut 98-02-16 om "Mål och riktlinjer för kommunens skogsförvaltning", som gällde allt skogsinnehav.
- 2) Programmet för Stadsnära skogar (*Kommunfullmäktige (KF) febr 1999*).
- 3) Plan för naturvård och park (2013)
- 4) Översiktsplan 2040 inkl bilagorna:
 - Jord och skogsbruk
 - Naturmiljö och friluftsliv.

Enheten för mark och exploaterings (MEX) mål för skogsförvaltningen:

- Tillgodose kommuninnevärnarnas behov av rekreation och friluftsliv
- Bedriva en varaktig och värdefull virkesproduktion (ej tätortsnära)
- Vara ett föredöme att kombinera skogsbruk med naturvård och miljöhänsyn
- Skapa sysselsättning för upp till 30 personer (*flyttades till Teknisk förvaltning (TF) 1/1 2020*)

MEX upplever att man har god uppfyllnad mot målen och att dessa upplevs som tydliga och relevanta. Man har inte heller har känt något behov av att utveckla eller avveckla några av dessa mål.

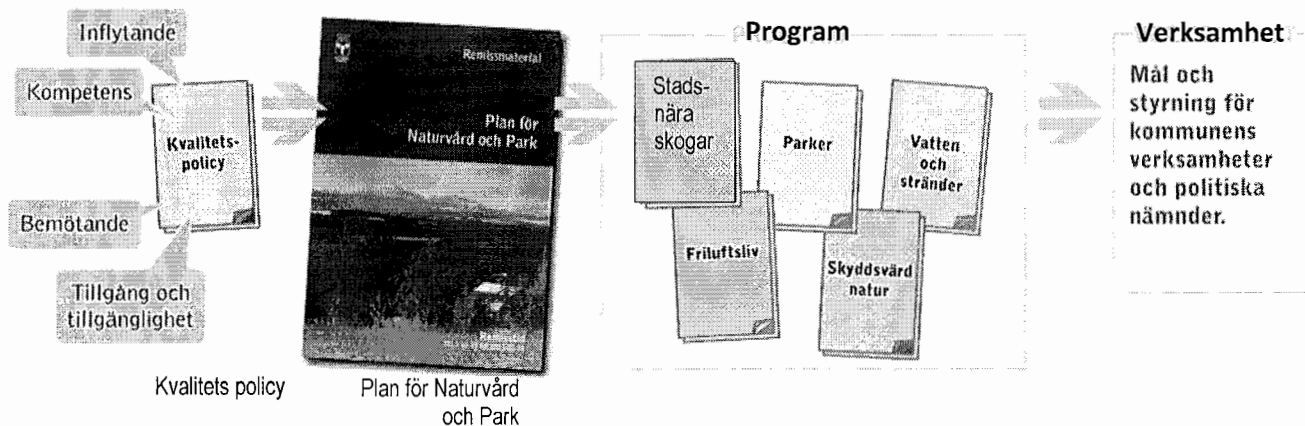
Det ekonomiska mål som Mark och exploatering har haft i uppdrag att budgetera för är ett nollresultat, vilket man uppger att man har hållit.

TF uppger att Planen för naturvård och park skulle kompletteras med ett "Program för stadsnära skog", som en uppdatering och vidareutveckling av skötselplanen från 1999. Detta har ännu inte gjorts eftersom resurser saknats för arbetet.

Ur Plan för naturvård och park: *"Efter att kommunfullmäktige fastställt denna plan, under mars 2013, utarbetar sedan styrelser och nämnder program och handlingsplaner som ska styra verksamheten mot målen i planen."*

"9 Uppföljning och utvärdering. Nämnder och styrelser utarbetar program och handlingsplaner för genomförandet samt avsätter resurser för implementering av målen i planen."

Bild hämtad från sektorplanen för Naturvård och park:

Vi har inte hittat uppgift om när programmet för Stadsnära skogar ska vara klart.

Bedömning:

Föregående granskning gjordes 2012. Sektorsplanen för Naturvård och park beslutades 2013. Planen innehåller formuleringar som i många stycken kan ses som målformuleringar och texter som förtydligar målen. Det är dock inte tillfredsställande att den komplettering av Planen för naturvård och park som skulle göras, med ett "Program för stadsnära skog", ännu inte kommit till stånd.

Mot bakgrund av förändringar i reglementen och att flera nämnder har ansvar som på olika sätt har beröring med den stadsnära skogen framstår det som oklart vem som har ansvaret för att programmet kommer till stånd.

Bedömning i föregående granskning

Det ansågs vara en strategisk och ekonomisk fråga för kommunstyrelsen och fullmäktige att ta ställning till hur markinnehavet skulle disponeras, samt även frågan om virkesförrådet (förmögenheten) skulle öka eller om tillväxten skulle tas ut.

I tjänstemannaförslaget, som Kommunstyrelsen (KS) antog som sitt eget yttrande, över föregående revisionsrapport står bl.a. följande:

"En stor del av den slutavverkningsbara skogen finns alltså i den tätortsnära skogen och där kan det finnas möjlighet att öka avverkningstakten, dock med mycket stor hänsyn till det rörliga friluftslivet och andra miljömässiga avvägningar."

"Under ett antal år i början av 2000-talet gjordes för stora uttag av virke i kommunens skogar, vilket minskades genom ett beslut 2008-2009 för att få ett långsiktigt hållbart skogsbruk."

I sitt yttrande över föregående revisionsrapporten skrev MSN

"Den stadsnära skogen har många ändamål att tjäna förutom de rent skogsekonomiska. I arbetet med Planen för naturvård och park samt regionens miljömålsarbete med bland annat Levande skogar framgår det vilket stort allmänintresse som finns i dessa skogsområden i kommunen."

"Det är viktigt att inte likställa produktionsskog och stadsnära skog vad gäller virkesförråd och avkastningskrav. Ambitionen med skogsskötseln i den stadsnära skogen är att nå ett effektivt hyggesfritt skogsbruk."

I nuläget har Enheten för mark och exploatering (MEX) direktiv att budgetera för ett nollresultat vilket i dagsläget innebär att inte hela tillväxten avverkas och att det sker en uppbyggnad av virkesförrådet (förmögenheten).

MEX uppger även att med de avsättningar som gjorts för naturvårdshänsyn och med tanke på att så stor del är tätortsnära, med anpassning till ett försiktigt och hänsynsfullt brukande, så kan inte uttaget långsiktigt överstiga tillväxten. Man skulle tillfälligt kunna avverka mer och skapa visst överskott eftersom man idag avverkar mindre än tillväxten. Ett problem är dock den aktuella balansen mellan gammal och yngre skog, vilket gör att ett sådant förfarande inte skulle vara hållbart.

I "Plan för naturvård och park" framgår att kommunen ska vara "en förebild för ett långsiktigt hållbart skogsbruk där naturvård och produktion är likställda mål i huvuddelen av skogsinnehavet. Vid skogsområden som särskilt används för friluftsliv och rekreation är naturvårdsinsatser det huvudsakliga inslaget i kommunens skogsbruk."

Bedömning:

Av styrelsens svar framgår att den är medveten om att det skulle gå att öka skogsuttaget men att det finns stora problem med detta. Möjligheterna till sådana uttag finns främst i de stadsnära skogarna där det lätt kan uppstå målkonflikter i förhållande till mål för friluftsliv etc.

Kommunstyrelsen (KS) har tagit ställning till att uttaget inte ska överstiga tillväxten (långsiktigt hållbart skogsbruk) och vi har också tolkat det som att det ekonomiska målet för skogsförvaltningen är underordnat målen för friluftsliv och miljö.

8.4 PLANER

Bedömning i föregående granskning

Skötselplanen från 1998 avseende den tätortsnära skogen behövde ses över och anpassas till dagens förutsättningar för hur skogen ska skötas beträffande avverkning, naturvård och friluftsliv.

I KS svar på föregående granskning angavs:

För att möjliggöra en bättre skötsel av den tätortsnära skogen har det under 2012 tagits fram detaljerade skogsbruks/skötselplaner för ÖSK-området och Östberget. På sikt behöver det genomföras för all tätortsnära skog.

Kommunens skogsbruk är numer certifierat enligt tre regelverk (FSC, PEFC, ISO14001/EMAS)

Enligt Skogsförvaltaren finns det aktuella skogsbruksplaner för nästan all skog, vilket är en förutsättning för att få vara certifierade enligt regelverken (*definitionen på skogsmark i certifieringen är att det ka vara taxerat som jord/skogsbruksmark*).

Undantagen är marginella och avvikelserna handlar om skog som finns runt tätorten på mark är detaljplanelagd som industrimark, gata väg, bostadsbebyggelse mm.

Det köps och säljs även en del mark vilket gör att det aldrig blir riktigt 100 % vid varje enskild tidpunkt. Delar vid Lillsjön är till exempel inköpt och där saknas ännu plan. Skogsförvaltaren uppskattar dock att över 99% av det totala skogsinnehavet (5000 ha) omfattas av skogsbruksplaner.

Uppföljning görs av externa kontrollanter inom ramen för certifieringarna.

Det finns även områden som är utgör industrimark, gata väg, bostadsbebyggelse mm som ändå omfattas av skogsbruksplaner.

Skogsbruksplanerna finns digitalt i ett system hos Skogsförvaltaren. Teknisk förvaltning (TF) uttryckte ett behov av skötselplaner för den stadsnära skogen och att få tillgång till dem.

Bedömning:

Skogsbruksplan finns i hög utsträckning sett till det totala skogsinnehavet. I viss mån kan sådan saknas för stadnära skog.

Vi rekommenderar att Enheten för mark och exploatering (MEX) och TF tillsammans ser över om det finns stadsnära skogar som saknar, men behöver, skogsbruksplan och tar fram sådana, samt löser Tekniska förvaltningens (TF) behov av att ta del av planerna.

8.5 EKONOMI

Bedömning i föregående granskning

Om avsättningar till reservat eller naturvård skulle göras borde som en del av underlaget även en beräkning göras av vad detta skulle innebära i form av tillkommande kostnader för skötsel av marken och minskade ekonomiska intäkter i framtiden.

Kommunen har nyligen bildat ett reservat kring Lillsjön. Området ligger inom det som betraktats som stadsnära skog. För denna typ av skog gäller i första hand mål som rör rekreation, friluftsliv och miljö.

Av ärendet som rör bildandet av reservatet (*Dnr 00188-2019*) framgår tydligt att Lillsjöområdet betraktats som skyddsvärt ur en rad aspekter och detta under lång tid före reservatsbildningen.

I kommunens ”Plan för naturvård och park”, beslutad av Kommunfullmäktige 14 mars 2013, tydliggörs att skogarna kring Lillsjön är exempel på ett område där skogen bör vara reserverad för naturvård och friluftsliv.

Även i Skötselprogrammet för kommunens statsnära skogar, antagen 1 februari 1999, poängteras att kommunala naturreservat bör övervägas för delar av den stadsnära skogen. Det framgår även att Lillsjön med omgivning är det område som i första hand bör prioriteras vad gäller bildande av reservat.

Någon direkt beräkning av vad detta skulle innebära i form av tillkommande kostnader för skötsel av marken och minskade ekonomiska intäkter i framtiden presenteras inte i beslutsunderlaget för bildandet av reservatet.

Enligt uppgift från Teknisk förvaltning (TF) kan detta bero på att synen på ekonomiska aspekter av att skydda naturområden delvis har ändrats under de 7 år sedan revisionen gjordes. Det är också enligt översiktsplanen kommunens avsikt att även bilda naturreservat kring Östberget. Vidare framhålls från TF att ett ökat bebyggelsetryck med följande behov av skogsområden för medborgarnas välmående, nya nationella mål om ekosystemtjänster mm gör att det kan vara samhällsekonomiskt lönsamt på lång sikt att avsätta stadsnära områden för rekreation och naturvård. Detta gör att frågan om minskade ekonomiska intäkter inte längre är lika relevant.

Det finns dock en notering i beskrivningen av hur ärendet handlagts varav framgår:

”Juni 2016 startar arbetet med bildandet av Lillsjöns naturreservat upp med en översiktlig inventering av områdets naturvärden och sociala värden. Kontakt tas med Länsstyrelsen där kommunen får en kontaktperson i ärendet. Uppdragen att värdera objektet och sköta förhandlingen har utförts av en auktoriserad konsultfirma. Värdering och förhandling avslutades under 2017. Inköp av berört markområde genomfördes under början av 2018”

Bedömning:

Den tidigare lämnade rekommendationen har främst giltighet då det gäller produktions-skogen. Vad avser den stadsnära skogen har andra mål än ekonomiska starkare företräde.

När det gäller området som nu utgör reservatet Lillsjön har det sedan länge varit uttalat att det är skyddsvärt. En kalkyl över kostnaderna för skötseln av reservatet hade kunnat vara relevant, men att kalkylera eventuellt intäktsbortfall för skogsproduktionen hade

knappast varit meningsfullt eftersom mål och planer sedan tidigare gjort att området i praktiken varit att betrakta som skyddat.

Bedömning i föregående granskning

Den operativa interna kontrollen på mark och exploateringskontoret kunde förbättras. Bland annat saknades det en fungerande resultatuppföljning där lönsamhet på olika avverkningsobjekt kunde följas upp.

Det upprättades inte något bokslut uppdelat på produktionsskog och tätortsnära skog, vilket skulle göras enligt gällande avtal med leverantör. Bristen medförde att förutsättningar saknades för affärsmässig bedömning och därmed ett bättre ekonomiskt utfall för verksamheten.

Av de svar Kommunstyrelsen (KS) lämnade på föregående granskning framgick att rutiner och redovisning av kostnader och intäkter på de olika avverkningsobjekten ändrades redan under pågående revision.

Redovisningen av skogsförvaltningen delades upp i två verksamheter, tätortsnära resp produktionsskog. Även budgeteringen ändrades så att den skedde utifrån dessa två enheter.

Enligt uppgifter från Enheten för mark och exploatering (MEX) sker redovisningen i grova drag enligt följande:

Tätortsnära

Intäkter: Försäljning Virke och GROT¹, ersättning Arbetsmarknadsenheten (AME)

Kostnader: Arbetslaget

Produktionsskog

Intäkter: Försäljning virke

Kostnader: Avverkning

Vi har erhållit exempel på redovisningar från MEX benämnda "Traktredovisningar" för Brunflo-Viken och Torvalla. Vi har också erhållit utdrag ur ekonomisystemet som styrker att de förändringar som gjordes fortfarande tillämpas.

Något avtal med extern part som kräver att det upprättas bokslut som är uppdelat på produktionsskog och tätortsnära skog finns inte längre

Bedömning:

Den ekonomiska redovisningen har förbättrats och är tydlig samt har en sådan detaljeringsnivå som tidigare efterfrågades, vilket ger ett bättre underlag för den operativa interna kontrollen.

¹ GROT = Förkortning av GRenar Och Toppar

9 KVALITETSSÄKRING

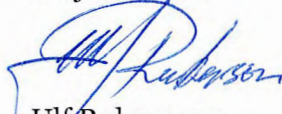
Berörda uppgiftslämnare inom Enheten för mark och exploatering (MEX) och Teknisk förvaltning (TF) har faktagranskat lämnade uppgifter som finns med i revisionsrapporten. Kultur och fritidsförvaltningen (KFF) har givits möjlighet att faktagranska men har inte inkommit med synpunkter.

Projektledare svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömning och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

Ansvareg för kvalitetssäkring har det övergripande ansvaret för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömning och framförda förslag.

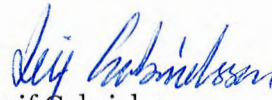
10 ANSVARIGA FÖR GRANSKNINGENS GENOMFÖRANDE

Projektledare:

Ulf Rubensson
Certifierad kommunal revisor

Kvalitetssäkring:

Leif Gabrielsson
Certifierad kommunal revisor
Revisionsdirektör